

ꝝПрочеље

Данило Николић

СТАН ЗА САМЦА

У огласу је била улица, Његошева, спрат, први, стан број 2. И напомена да је соба намештена и да се издаје искључиво самцу. Оно: у обзир долазе само мушкарци.

Стigli смо у час који је договорен телефоном, у 11. Отворила је омања, некако погрђена, жена, сва у црном. По свему старија него што јесте. У овећем предсобљу је било велико огледало и чивилук. Са десне стране, отворена врата мале собе која се издаје. Већа од моје студентске собице у Александровој, али, по свему, такође просторија за послугу у некадашњим кућама богатих Београђана. Право, иза газдарице у црнини, велика двокрилна врата, са мутним, али доста провидним стаклом. Видела се пространа одаја за дневни боравак. Дугачак сто, столице, три фотеље, и нешто налик на камин у дну, насупрот прозору који је, такође отворен, стајао над двориштем.

Газдарица упита:

„За кога тражите собу?”

Моја, до тог дана, супруга, рече:

„За мог мужа.”

„Како?! Шта?!”

„Споразумно. Него, желите ли кирију унапред? Мој муж би се дanas уселио. Односно, довече.”

Договорисмо се брзо, поздрависмо и сиђосмо завојитим степеништем. Пружајући ми кључеве од стана и собе, Елеонора рече:

„Не понуди нас ни кафом.”

Око седам увече, зазвоних, да се најавим, и откључах улазна врата. Али, уместо погрђене жене у црном, однекуд, ваљда из спаваће собе, дотрча девојка у бледој тренерци и прихвати моју руку обема својим.

„То сте ви”, рече. „Спремила сам вам собу.”

И поведе ме, говорећи:

„Ако вам затреба још нешто, столица и сточић, чаша-две, само тражите.”

Стаяла је док сам вешао мантил у предсобљу, наспрам купатила за мене, и док сам разгледао кревет код врата и писаћи сто код прозора над улицом. Рекох да је засад све у реду, да ћу затражити ако ми нешто буде требало.

Правдајући се што је у тренерци, јер је вежбала у соби, присно ме ухвати за лакат и поведе, да попијемо кафу.

Све је радила некако весело. Мајка је, рече, отишла у Ниш. На годишњи помен своме мужу, и да обиђе родбину. Па, додаде, сутра ћете бити мој гост, добила сам посао у Београдској банци. Беше дипломирана на Економском факултету пре два месеца.

Уместо вечере, следећег дана, пио сам само вреле чајеве. Улазећи, рекох да имам јаку прехладу, да ме обузима нека грозница.

Она, први пут невесела, рече да се сместим у кревет, да ће ми донети чај са лимуном и аспирин.

Преседела је, три дана, у мојој соби. Час у једној огромној фотељи, час на кревету, уз доњи наслон. И, уз чајеве, кад је из кљуна чапље вода престала да капље, и да се боље осећам, доносила врелу супу, кувани батак, неке колаче. Било је шала, као да се знамо три године, а не три дана. Било је задиркивања. Алзуја.

Али, у њеним светлим, црним очима, ја сам видео дубоку чежњу за оцем.

Њена поверљивост, тежња за присношћу била је подстакнута и разликом у годинама. Мени четрдесет пет, њој двадесет четири. Зато није могла да схвати моје стање, кад је једне вечери упитала:

„Где сте сместили ваше ствари?”

„Овде.”

„Како овде? Овде је само ваша писаћа машина, и ове кутије са књигама.”

„И нова кола ту, доле, под прозором.”

Али после осам дана све се променило. Кад сам ушао, дочекала ме њена мајка. Без црнине. Само сукња. Блуза љубичаста са светлим оковратником. Папуче исте боје, са ћубастим лоптицама налик на крупан чичак. Веома сребрн.

Светислава, тако јој је било име, Светислава би, чим бих отворио, само климнула главом, и одлазила у своју собу. Није више било оних топлих вечери кад је говорила: „Ви, као мој тата...”, „И мој отац је тако...”, „Тако је и мој ћаље једном...”

А после, једнолично, двадесет дана, све док једне вечери нисам довео моју десетогодишњу црвенокосу чаробницу. Газдарица се нароп

гушки, једва отпоздрави. А ја сам дотад доживљавао само одушевљење и распилављеност својих колегиница у Радију. Па често и на улици, лад бих је водио по граду.

Ипак, некако издалека, Светислава нешто лепо, али пригашено, рече. А њој мајка:

„Иди, искључи перну.“

Рекох:

„Молим вас, госпођо, да ми дате, ако имате, један кромпир. Дете има пликове, дуго смо ходали, а њене ципеле нове.“

Оде и без речи донесе кромпир по величини и облику сродан јајету.

Док сам резао кромпир и стављао кришке на пликове, омотавајући јој прсте марамицом, зачуо сам неко гласно расправљање између Светиславе и њене мајке. Разабрао сам да је реч о мени, изашао из собе и, без куцања, отворио велика стаклена врата.

Рекох:

„Ако сам разумео, реч је о мени?“

Светислава побеже у своју собу. А њена мајка:

„Соба је, господине, за самца, а не за породицу. Кад се људи разведу, зна се коме дете, коме стан, коме...“

„Станите! Госпођо, ви сте добили кирију до краја овог месеца. Али, ја се селим сутра. Ако треба, добићете накнаду за отказни рок. Оставјем до ујутру!“

Преспавао сам у оној чупавој, огромној фотељи. Дете у кревету.

Ујутру сам пренео кутије са књигама у гепек, узео писаћу машину, ставио кључеве на сто и сишао са својом црвенокосом чаробницом.

Станислава беше отишла на посао, у банку.

Газдарица није излазила из собе.